

pidasid mõned Tartu ja naabruse kirikuõpetajad ajuti seltsimajas jumalateenistust. Leiti aga pea, et koht selleks küllalt kohane pole.

Mõnede kohalikkude elanikkude algatusel hakati 1914. a. väikest kivikirikukest (kapelli) ehitama, kuid sõja algamisega pidi see sama aasta juulikuul pooleli jääma. Pooliku ehituse andsid algatajad üle Tartu saksa Jaani kogudusele. 1920. a. Jaani kogudusega kokku leppides viisid Elva eesti soost elanikud ehituse lõpule. Kirik on sellest ajast saadik kohaliku rahva tarvitada; mahutab 350 istekohta. 26. okt. 1920. a. tunnistas Konsistoorium Elva koguduse iseseisvaks koguduseks. Ta seisab personaalses ühenduses Tartu Ülikooli kogudusega, kelle kirikuõpetaja ka Elva kogudust hooldab. Surnuaed alevi lõunaotsas.

Rändajaile. Raudteejaamast Uderna teed kaudu edelasse kuni maantee-ristini (rdtjaamast $\frac{3}{4}$ km; puudest palistatud äritänav, rohke liiklemisega; siin, kohe rdtjaama juures, võõrastemaja „Elva“, edasi majandusühisuse kauplus, laenu- ja hoiu-ühisus, raamatukauplus jne.; teeristil uus koolimaja). Siit Tartu-Valga maanteed kaudu põhja, mööda moldlohus olevast Arbi ehk Väikejärvest, üle vähemate kollakate männistutega kaetud oruliiva-kuhjatiste (metsas tee ääres paistavad suvemajad), mööda piki teed olevast põhja poole ahenduvast Verevi järvest (männimetsa all supluskoht) Aru mõisa teeristini (2.5 km rdtjaamast, vaade alevile, metsas varjunud suvemajadele, põldudele ja väikestele Muda- ja Kulbimäe järvele; teist teed otse siia 1.5 km).

Vähe maad (1 km) Aru mõisa teed loodesse käänab esimeste talude juurest väike külavahetee paremat kätt Vellavere järvedele (2.5 km maanteest, tee lõikab enamasti põldu, harvemini väikesi metsasalusid) mööda ida pool olevat ja lisaorgudest lõhestatud oruveeru (tee ääres pahemat kätt tuntud sulglohk „Kanahaud“); edasi põldude keskel väikesed romantilised Vellavere ja Kogri järved. Sealt Vissi ja Viisjaagu järvest mööda kuni maanteeni Tõravere veski juures (Vellaverest 3.5 km; pahemat kätt Elva ürgorg, lammil silmuskleva jõega). Maanteelt Vapramäele (mäel Karl XII pärn — vana põline puu, näitlemiskoht, vaade Elva ürgorule, ja üle selle olevaile põldudele, teisele poole all-looklevale maanteele ning jõe üle madalate noorte mändide; mäel lopsakas taimestik) ja sealt Peedu veskini (Tõravere maanteelt 2.5 km, tee läheb mööda järsku Elva ürgoru veeru). Peedu veski juures üle jõe raudteele ja seda mööda tagasi jaama (tee ääres osalt hõre kuiv männimets). Terve rännaku pikkus umb. 15 km, mis pakub väga ilusa ja ülevaatliku pildi Elva suvituskohast ja lähimast ümbrusest.

Kirjanduslikud allikad. Kaartidest tarvitatud 1-verstalist topograafilist kaarti.

[Kaastöölised: Elva köster J. Kompus (ptk-d „Ajalugu“ osalt, „Kool“, „Kirik ja surnuaed“); üliõpil. V. Matiisen (alevi plaan); prof. A. Rammul (annud tarvitada sanitaar-topograafilise uurimise andmeid); mag. geogr. J. Rumma (ptk-d „Asend“, „Arvustik“, „Loodus“ osalt, „Vaimline elu“ osalt, „Tervishoiulised olud“, „Ajalugu“ osalt, „Rändajaile“, kartomeetrilised andmed, toimetustöö, 1924. a. kohta peal andmeid käinud kogumas); mag. geogr. A. Tammekann (ptk-d „Loodus“ osalt, „Taimkate“, „Inimene“, „Vaimline elu“ osalt, 1923. a. käinud kohta peal andmeid kogumas, alevi plaani kavandi valmistanud).]